

society are automatically met. In the case of negative externalities and lack of public good, the government will step in and help to protect the people. For monopolies, antitrust laws are put into place to prevent monopolies and promote competition. Distribution of wealth is somewhat controlled by welfare, which comes from people paying taxes to the government.[1]

References

1. Travis, Tom. "The Evolution of Protectionism." Google Search, Google, 23 Feb. 2009 "Arguments in Favour of Protectionism Business." 2. Kitson, Michael. "Protectionism and economic revival", 28 Sep. 1990. 3. Lockwood, Smith. "The Scourge of Protectionism", 4 July 2001.

Skalbania W.,

Uniwersytet Marii Curie – Skłodowskiej w Lublinie
Wydział Ekonomiczny

MODEL POZNAŃSKI JAKO NARZĘDZIE PRZEWIDYWANIA UPADŁOŚCI PRZEDSIĘBIORSTWA

Przedsiębiorstwo funkcjonujące w gospodarce wolnorynkowej musi stale dostosowywać się do zmian zachodzących w otoczeniu. Jego działalność jest nierozzerwalnie związana z podejmowaniem ryzyka i niepewnością. Obecnie bankructwo przedsiębiorstw jest zjawiskiem równie naturalnym jak ich powstawanie. Uważa się, że upadłość słabych jednostek gospodarczych jest potrzebna, aby nie hamować rozwoju silniejszych podmiotów. Celem niniejszego artykułu jest przedstawienie systemu wczesnego ostrzegania przed bankructwem na przykładzie „modelu poznańskiego”.

Definicja i czynniki prowadzące do upadłości przedsiębiorstwa

Upadłość z prawnego punktu widzenia, definiuje się jako zaprzestanie przez przedsiębiorstwo prowadzenia działalności gospodarczej w wyniku postawienia go w stan upadłości przez uprawniony do tego organ [4, s. 47]. W tym przypadku to sąd jest organem, który może uznać złożony wniosek o postawienie jednostki w stan upadłości za zasadny. Pod względem ekonomicznym upadłość oznacza niezdolność przedsiębiorcy do zaspokojenia roszczeń wszystkich swoich wierzycieli z powodu złej sytuacji finansowej [5, s.13].

Wyróżniamy wiele czynników, które prowadzą do bankructwa przedsiębiorstwa. Najogólniej można je podzielić na czynniki mikro- i makroekonomiczne. Do przyczyn mikroekonomicznych zaliczamy [2, s.123]:

oparcie zarządzania przedsiębiorstwem na doświadczeniu tylko jednej osoby; niewłaściwą strukturę profesjonalnej kadry zarządzającej; brak odpowiedniego systemu informacji finansowo-księgowej; nadmierne, niestabilne tempo wzrostu; prowadzenie działalności na zbyt dużą skalę w stosunku do technicznych i finansowych możliwości przedsiębiorstwa. Do makroekonomicznych wskaźników wpływających na skalę upadłości zaliczamy: sytuację ekonomiczną państwa; politykę fiskalną i monetarną; procesy inflacyjne; przepisy prawne regulujące działalność gospodarczą.

Model „poznański” jako przykład modelu dyskryminacyjnego

Aby ustrzec się przed bankructwem konieczne jest wykorzystanie w procesie zarządzania metod pozwalających na wczesne wykrycie zagrożenia upadłością.

Zdecydowana większość modeli służących do prognozowania upadłości przedsiębiorstwa została zbudowana za pomocą liniowej analizy dyskryminacyjnej. Model dyskryminacyjny zwany również funkcją Z-score, łączy różne wskaźniki finansowe z uwzględnieniem systemu ważonego [1, s. 27- 28].

Model „poznański” został opracowany przez M. Hamrola, B. Czajkę i M. Piechockiego, którzy poddali badaniu 100 polskich spółek z wyłączeniem sektora ubezpieczeń oraz bankowego, a także organizacji non – profit. Przedmiotem badania były sprawozdania finansowe z lat 1999-2002. Połowę grupy badawczej stanowiły firmy o dobrej kondycji finansowej, a drugie 50% przedsiębiorstwa, dla których przeprowadzono postępowanie upadłościowe. Model został zbudowany w oparciu o wielkość stałą oraz cztery wskaźniki finansowe. Funkcja dyskryminacyjna wygląda następująco:

$$Z_{HCP} = 3,562 \times X_1 + 1,588 \times X_2 + 4,288 \times X_3 + 6,719 \times X_4 - 2,368$$

Gdzie: X_1 – zysk netto/majątek całkowity; X_2 – (majątek obrotowy – zapasy) / zobowiązania krótkoterminowe; X_3 – kapitał stały / majątek całkowity; X_4 – wynik finansowy ze sprzedaży / przychody ze sprzedaży.

Wielkość graniczna modelu wynosi 0. W perspektywie jednego roku przedsiębiorstwa zagrożone upadłością uzyskują ujemną wartość wskaźnika. Natomiast dla jednostek o dobrej kondycji finansowej wskaźnik przyjmuje wartości dodatnie. Skuteczność ogólna modelu oscyluje powyżej 90%. Dla sektora produkcyjnego wynosi 93,26%, dla sektora handlowego 92,45%, a dla sektora usług 95,74% [1, s.59].

Jak każda metoda badawcza, tak i modele dyskryminacyjne posiadają wady. Jedną z nich jest dezaktualizacja. Z tego powodu modele, które powstały kilkanaście lat temu w obecnych czasach mogą zawodzić. Kolejnym defektem jest nieuwzględnienie w modelu elementów jakościowych związanych z czynnikiem ludzkim, który ma duży wpływ na obecną i przyszłą sytuację w przedsiębiorstwie

[3, s. 344]. Pomimo wyżej wymienionych wad modele dyskryminacyjne, a wśród nich „model poznański” są bardzo użyteczne i skuteczne, zwłaszcza gdy celem badania jest wskazanie jednostek o dobrej kondycji finansowej, a także tych zagrożonych upadłością.

Literatura

1. Antonowicz P., *Metody oceny i prognoza kondycji ekonomiczno-finansowej przedsiębiorstw*, ODDK, Gdańsk, 2007. 2. Argenti J., *Corporate collapse. The causes and symptoms*, McGraw Hill, London 1976. 3. Jerzemowska M. (red.), *Analiza ekonomiczna w przedsiębiorstwie*, PWE, Warszawa 2006. 4. Lichtarski J., *Podstawy nauki o przedsiębiorstwie*, Wydawnictwo Akademii Ekonomicznej we Wrocławiu, Wrocław 1997. 5. Majewska Jurys M. A., *Prawo upadłościowe i naprawcze, Vademecum dla przedsiębiorców*, Bydgoszcz 2004.

Socha P.,

Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie

Wydział Ekonomiczny

WYKORZYSTANIE TECHNOLOGII INFORMATYCZNYCH W MAŁYCH I ŚREDNICH PRZEDSIĘBIORSTWACH NA PRZYKŁADZIE RYNKU USŁUG KSIĘGOWOŚCI ONLINE

We współczesnym świecie rola technologii informatycznych nieustannie się zwiększa i ma wpływ na niemal każdą dziedzinę gospodarki. Zmiany technologiczne zmieniają sposoby funkcjonowania i zarządzania przedsiębiorstwami. Celem niniejszego artykułu jest zaprezentowanie stopnia innowacyjności mikro, małych i średnich firm w Polsce w dziedzinie technologii informatycznych oraz przedstawienie zmian w technologii na przykładzie rynku usług księgowości on-line.

Cyfryzacja w sektorze małych i średnich przedsiębiorstw (MŚP)

W XXI wieku mamy do czynienia z gospodarką opartą na wiedzy i przepływie informacji. Dlatego tak ważne w funkcjonowaniu przedsiębiorstwa jest wdrażanie i korzystanie z nowoczesnych technologii [4, s. 88]. Na polskim rynku dominującą rolę odgrywa sektor małych i średnich przedsiębiorstw. Do sektora MŚP zalicza się firmy zatrudniające do 250 pracowników których łączny roczny obrót nie przekracza 50 mln euro. Firmy z tego sektora pełnią bardzo ważną rolę w gospodarce gdyż generują 49,9% PKB, a same mikroprzedsiębiorstwa stanowią 96,2% wszystkich przedsiębiorstw w Polsce [6, s. 8]]. Ponadto 69% miejsc pracy